

lénista befolyás alatt álló prozelitákból, majd pogányokból állott. *Hatása többé nem ismert határokat*, de legalább is mindig nyitotta a határokat. Szavai, gondolatai átkerültek a görög gondolkodás világába, majd a latin világba, később germánokhoz és szlávokhoz, magyarokhoz, finnugor népekhez. Európa határait is átlépte, megérkezett mind az öt világrészre. – Az egyháztörténetet évszámok határköveivel jelölik: 314: megszűnik az üldözés, sőt hivatalos vallássá lesz a kereszténység; 1054: szakad a nyugati és keleti egyház; 1517: indul a Reformáció; 1706: Indiában partra száll az első evangélikus misszionárius pár; 1910: Edinburghban kimondják, hogy az egyház szakadozottsága botránkoztatja a kívülállókat, s hitelképtelenné teszi a missziót; 1948: megalakul hivatalosan az Egyházak Világtanácsa, s ettől kezdve felhő és szivárvány jellemzi az egységmozgalmat; 1959-től a Római Egyház is ébred, s indul a közös ökumenizmus, majd a II. Vatikáni Zsinat 1962-65-ben deklarálja mindezt. *Megérkezünk a mába, 1999. és 2000. határára. Jézus népe számára nincs határzár, és mindig feladat a határnyitás. 1999. október 31. is lehet, hogy határ: a Közös Nyilatkozat aláírása evangélikusok és római katolikusok között. Az élet megy tovább, Krisztus népe megy tovább, az emberekre jellemző határok nem jelentenek végleges akadályt.*

Tisztelt Olvasóim! Becsületes önkritikával, valóságlátással és keresztény reménységgel merjünk komolyan beszélni arról, mit jelent a *határállomás* és mit a *határ átlépése* Krisztussal együtt. Látszólag ma is határok vesznek körül, de mi tudunk a határokat átlépő Urunkról, aki kinyitja a mások által rajzolt, vagy magunk gólyította határokat is...

a Szerkesztő

Élő közösség, élő ház

Meditáció a nemeskéri evangélikus templomban az Egyházi Könyvtárak Egyesülete közgyűlésén részt vevő könyvtárosoknak

1. A Zsoltárost idézem: „Öröm töltött el, mert azt mondták nekem: *az Úr házába* megyünk.” (Zsolt 122,1) Most még nagyobb az öröm a lelkemben, hisz itt vagyunk, bent vagyunk az Úr házában. Szeretném hinni, hogy mindannyiunkat egyformán lenyűgözött az Úrnak nemeskéri háza. A középkori katedrálisok lehengerlő, de ugyanakkor fölemelő, szinte kézzelfogható ereje hullámszik át rajtunk.

Pedig ez az egyszerű falusi templom nem a „*diadalmas*” egyház építménye. Tudjuk, hogy törvények és artikulások bábáskodtak születésénél, erőszaknak köszönheti létét. Lehet, hogy dac és protestálás is szerepet játszott létrejöttében, de első sorban a hit építette, a hívő gyülekezet formálta és tette nem – olyan hivatalosan hangzó – első osztályú műemlékké, hanem a *közösség élő házává*.

2. *Él ez a ház*, hiszen olyan anyagból építették – fából –, amely holtában is él. *Anyagában is él* ez a templom. A faoszlopok úgy tartják a karzatot és a tető szerkezetét, mint a falusi házak tornácoszlopai a zsuppos háztetőt. Úgy tartják, mint az élő fák lombkoronájukat. S mintha a földből nőnének ki, s az égig érnének ezek a fák. S itt most szólhatnék a múltba való belegyökerezésről, az égig érő fa mítoszáról. De én Pál apostolt idézem: „*Gyökerezetek meg és épüljetek fel Obenne*”, Krisztusban. (Kol 2,7)

S már összekuszálódnak bennem a fák: a Paradicsom fája és Krisztus keresztje, ez a fából épült templom, amelynek részleteit levelek, indák, virágfüzerek díszítik, *s életem fája.*

3. *Él ez a templom*, hiszen *életet ad* 266-267 év óta. A keresztelőkút medencéjén latin felírást olvashatunk: „Restituet vitam mortuo vita perennis”. Visszaadja a holtak életét az örök Élet. Nemzedékek hosszú során át egészen a maig kapnak itt életet a gyülekezet tagjai, hogy Krisztusban gyökerezve „folyóvíz mellé ültetett fák-ként” (vö. Zsolt 1,3) éljenek maguk is, és adják tovább az életet: nem csupán a test életét, hanem a krisztusi, a keresztény életet.

Krisztus életét, aki *maga az Élet*, a perennis, az örök Élet. Nélküle minden holt, hullahideg. A fa szerves anyag, holtában is élő, meleget sugárzó. S ebben a meleg közegben, az Élet közegében, jól érzi magát az ember, mert érzi az anyagon, a fának színén, századok csiszolta fényes felületén a krisztusi életet.

4. Amikor az irodalomból ismerkedtem *Nemeskér* község templomával, megfogott egy régi fénykép, amelyen az igehirdetés helye, a szószék mögött – s ez a szószék is mennyire él, az oszlopát akantusz-levelek borítják, maga a szószék szinte kicsattan az élettől – *könyvespolc* látható, tele több száz éves könyvekkel. *Élet és könyv*, templom és könyv.

A román kolostori templomokban sokszor a Westwerk rejtette vastag falai mögött az írószobát, a levéltárat és a könyvtárat. Akkor azok azért tették a súlyos kőfalak mögé írott kincseiket, hogy biztonságban tudják őket, megóvják tűztől és víztől. De ebben a gyúlékony, minden természeti csapásnak olyannyira kitett, sokszor egyenesen *egzisztenciájában fenyegetett* fatemplomban? Akik odatették azt a könyvszekrényt, egyet biztosan tudtak: a betűből élet fakad, él az ige, az Ige pedig maga az Élet. S ha egy épület Istenre és igéjére van alapozva, akkor jöhet az ár, fúhat a szél, a templom, ez a templom is, sziklára van építve.

5. Zarándokúton lévő testvéreim, templomlátogató könyvtáros kollégáim! Néha úgy érezzük magunkat, mintha könyvtárainkban könyvekbe mumifikálódott életet őriznénk. Most, amikor egy ilyen templomot nézünk meg, amelyben annyira él, annyira beszédes minden, *ébredjünk föl temetőr-halálunkból*. Hiszen *él az ige, él a betű, él a könyv, mert „az Isten igéje nincs bilincsbe verve”* (2Tim 2,9), nincs megbilincselve a könyvekben sem!

Bánhegyi B. Miksa bencés
az EKE elnöke
1999. június 23.

SCHOLZ LÁSZLÓ

Két kéz

Kezem üres, már minden kiesett
Belőle, minnek volt még becse, ára.
Egy tennivalót hagytam utoljára:
Kezedre bízom, Isten, lelkemet!

(Vö. Zsolt. 31,6.)